

عنوان مقاله:

ظرفیتسنجی منابع فقه سیاسی شیعه در مباحث مکاسب محرمة

محل انتشار:

فصلنامه سیاست متعالیه، دوره 8، شماره 28 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

بشری عبدخدایی - دکتری، فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران.

محمدتقی فخلعی - استاد، گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

سید محمدتقی قبولی درافشان - دانشیار، گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران.

خلاصه مقاله:

هدف پژوهش حاضر پاسخ به این پرسش بود که از موضوعات مکاسب محرمة به عنوان یکی از گستردهترین موضوعات فقه، چگونه میتوان در تبیین مبانی و منابع فقه سیاسی بهره جست؟ در این راستا، پژوهش حاضر با روش تحلیلی-توصیفی به واکاوی ظرفیتهایی از فقه سیاسی موضوعات مکاسب محرمة پرداخته است. قواعد و مسائل فقه سیاسی و منابع اجتهاد در فقه سیاسی که با بررسی رویکرد فقها در استنباط موضوعات سیاسی در مباحث مکاسب محرمة قابل شناسایی است، عمده مباحث مورد بررسی در این پژوهش بودند. مهمترین نتایج تحقیق، شناسایی ظرفیت موضوعات مکاسب محرمة در شناسایی منابع تکمیلی برای اجتهاد در فقه سیاسی است که میتوان ضروت توجه به عقل، نظارت مقاصد شریعت و نیز توجه به مقتضیات زمان و مکان را به عنوان این منابع نام برد. بدین صورت که عقل میتواند نقش مهمی در تعیین حدود موضوعات احکام سیاسی و نیز تشخیص ملاک اهم در موقعیت تزاحم در فقه سیاسی داشته باشد. کارکرد مقاصد شریعت را نیز میتوان در تفسیر نصوص در فرایند استنباط احکام شرعی و نیز شناخت ملاک اهم در موقعیتهای تزاحم پس از استنباط مورد توجه قرار داد. در رویکردهای معاصر به فقه سیاسی مانند رویکرد امام خمینی، توجه به مقتضیات زمان و مکان نیز به عنوان منابع تکمیلی در اجتهاد و تشخیص مصلحت در مسائل فقه سیاسی مورد استفاده قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

فقه سیاسی شیعه، مکاسب محرمة، امام خمینی، اجتهاد، عقل، مقاصد شریعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1186822>

